

FORSKNING I KORTHET: Incitament kan skapa bidragsföretag

I många länder har det blivit vanligare att stimulera innovation, forskning och tillväxt genom selektiva styrmedel såsom bidrag och stöd till företag. Varför söker företag den här typen av bidrag, vilka incitament ligger bakom? Det har några av Ratios forskare undersökt. Resultaten visar att bidrag som verktyg för att främja innovation kan leda till att "bidragsföretag" växer fram – det vill säga företag som i viss utsträckning specialiserar sig på att söka bidrag.

Många små och medelstora företag upplever att det, trots hög tillväxtpotential, är svårt att hitta finansiering till sin verksamhet. Statliga bidrag kan därför vara ett alternativ till traditionella finansiärer eller långgivare.

Trots att stöd blivit allt vanligare finns det knappt någon forskning som undersöker urvalsprocessen, nämligen vilka företag det är som söker stöd och om det finns systematiska skillnader jämför med företagen som inte söker den här typen av finansiering. I artikeln "Subsidy Entrepreneurs: An Inquiry Into Firms Seeking Public Grants" (Journal of Industry, Competition and Trade, 2019) undersöker Gustafsson, Gustavsson Tingvall och Halvarsson just detta utifrån detaljerade data över företagsbidrag från några av Sveriges största bidragsgivare.

"Resultaten visar att det finns ett negativt samband mellan produktivitet och sannolikheten att få ett bidrag."

Utifrån en modell där entreprenören eller företaget antingen kan välja mellan att allokerar resurser till

Anders Gustafsson, medförfattare och postdoktor.

att söka stöd eller till att producera en vara eller tjänst, formulerar författarna följande hypotes: Företag med hög produktivitet är mer benägna att allokerar resurser till produktion istället för till stöd. För företag med låg produktivitet är alternativkostnaden att söka stöd också lägre, och till följd av detta förväntas företag med låg produktivitet att vara mer benägna att söka bidrag. Detta kan i sin tur göra att vissa lågproduktiva företag i viss utsträckning specialiserar sig på att söka bidrag. Dessa företag kallar författarna för bidragsföretag.

För att undersöka urvalsprocessen används olika ekonometriska modeller som gör skillnad på företag som fått ett eller mer än ett bidrag. Resultaten visar att det finns ett negativt samband mellan produktivitet och sannolikheten att få ett bidrag. Med andra ord är det mer sannolikt att företag med lägre produktivitet får bidrag, vilket stämmer överens hypotesen. Författarna hittar också stöd för att företag med en hög andel högutbildade medarbetare har högre sannolikhet att få bidrag. En

“När företag som har fått ett bidrag jämförs med de som fått fler bidrag, visar resultaten att lönerna är högre hos företag som fått många bidrag.”

möjlig förklaring till det är att bidragssökande kan vara en komplicerad och svår process, och ansökningarna bör därför vara av högre kvalitet – något som underlättas om personalen är högutbildad.

När företag som har fått ett bidrag jämförs med de som fått fler bidrag, visar resultaten att lönerna är högre hos företag som fått många bidrag. Att högre löner har ett samband med bidrag stämmer överens med en tidigare forskning, men det krävs mer forskning för att undersöka om det faktiskt finns ett

Men om företag med låg produktivitet och hög andel välutbildade anställda är mer benägna att söka och få flertalet stöd har det betydelse för policyutvecklare. Det innebär att användning av selektiva styrmedel för att främja innovation och tillväxt – såsom bidrag – kan skapa oönskade incitament om företag med låg produktivitet har en komparativ fördel att söka bidrag, jämfört med högre produktiva gelikar.

Daniel Halvarsson, medförfattare och fil. dr.

kausalt samband. En möjlig förklaring till att lönerna är högre hos företag med många bidrag skulle kunna vara att bidrag utgör en intäkt, vilket betyder att företag som fått fler bidrag också har en möjlighet att betala ut högre löner.

I vilken omfattning dessa företag specialiserar sig på att söka stöd går dock inte att svara på i denna studie.

OM FÖRFATTARNA

Anders Gustafsson är postdoktor i nationalekonomi vid Örebro universitet.

Daniel Halvarsson är fil. dr. och forskare i nationalekonomi vid Ratio.

Patrik Gustavsson Tingvall är professor i nationalekonomi vid Södertörn Högskola.

OM FORSKNING I KORTHET

I syfte att öka tillgängligheten av Ratios forskning tar forskarna i samarbete med kommunikationsavdelningen fram så kallade ”forskning i korthet”. I dessa sammanfattas en eller flera utvalda publikationer kortfattat på svenska.